

NORSK BRANNBEFALS LANDSFORBUND

Norwegian Association of Fire Officers

Member of Federation of the European Union of Fire Officers Associations

NBLF POLICYNOTAT

ark.NBLF\Deltidsbrannmannsutdanning_04_policy

Florø 12. oktober 2004

Tema:

UTDANNING AV DELTIDSBRANNMENN

NBLF er en yrkes interesseorganisasjon for ledere i norske brannvesen, uten tilknytning til fagforbund eller politiske organisasjoner. NBLF regner seg som det viktigste talerøret for norske brannvesen. Ett tema som NBLF i sin 25-årige historie har vært opptatt av og har arbeidet for, er utdanning av brannmenn i Norge.

En utdanningsplan for deltids ansatte brannmenn ble vedtatt for noen år siden, læremidler ble utarbeidet og utdanningen igangsatt. Men, - så langt har tiltaket lidd under manglende opplutning:

Målsettingen var:

- 700 elever hvert år i 10 år.

Måloppnåelse:

- År 2002 - 100 deltakere
- År 2003 - 270 deltakere
- År 2004 - 311 deltakere
- År 2005 - antakelig ca. 350

Det vil si en måloppnåelse på ca. 50 %. Tallet ser ut til å stabilisere seg.

Mulige årsaker til manglende måloppnåelse/forbedringsmuligheter:

1. Avstand til kurssted for praksisuka.

De kommunene som ligger nær et kurssted sparer kostnader til kost og losji. Ca. kr. 6.000 pr. elev. Dessuten har det stor betydning for en del elever å kunne bo hjemme, både av hensyn til jobb og familie. Flere kurssteder fordelt utover landet vil redusere reiseavstand og muliggjøre at flere slipper overnatting. Dersom kursarrangøren er et lokalt brannvesen vil det også kunne bidra til en heving av kompetansen der. På den andre siden kan Statens skoler tilby kost og losji til svært rimelige priser.

2. Desentralisert praksisuke

Dagens struktur/lokalisering av utdanningssteder for praksisukene er for få. Norges brannskole må desentralisere atskillig mer. Målene er en mer fleksibel gjennomføring av praksisuken (muligheter for oppdeling etc.) og at utgiftene til reise/overnatting blir lavest mulig. Kurskvaliteten avhenger bare marginalt av kurskvantiteten, og kvalitetsikringen ved desentraliserte kurs kan ivaretas ved å stille krav til utdanningsstedene. Det viktigste er å sette kursdeltakerne i fokus, for eksempel ved å redusere reising og overnatting.

3. Kommunal økonomi

er årsak til at mange kommuner ikke finner å kunne prioritere kursvirksomhet for sine brannfolk. En statlig bevilgning på kr. 17 – 18 mill. årlig, vil gjøre det mulig å refundere kommunen ca. kr. 25 000 pr. elev (som er drøyt 2/3 av kostnaden). Dette er den aller beste måten å få fart i opplæringen på. DSB har forsøkt å få en slik bevilgning for videre refusjon til kommunene. Kommunene vil likevel sitte igjen med betydelige kostnader, sum pr. elev ca. kr. 37.000 – kr. 25 000 = kr. 12.000.

4. Forskriftskrav.

Det at kommunene har mer enn nok forskriftskrav å forholde seg til, ser ut til å medføre at "gode hensikter" som ikke er hjemlet i en forskrift ikke når opp i konkurransen om de kommunale ressursene. I siste møte i "Framdrifts gruppa" 26.02.04. ble det opplyst at DSB har skrevet til Justisdepartementet, som igjen har skrevet til Kommunal departementet. Det har med andre ord foregått en dialog, men foreløpig er det ikke kommet noen konklusjon. Det kan se ut som at Kommunaldepartementet ikke vil tilrå et forskriftskrav.

Erfaringer lokalt fra én kommune:

Våren 2005 vil Karmøy ha arrangert 3 kurser med til sammen 40 deltakere, 4 har grunnkurs heltid fra før, av totalt 84 deltids brannmenn. Altså har over halvparten tatt grunnkurs. Karmøy ser seg imidlertid ikke i stand til å starte kurs til høsten 2005. Pengene finnes, men det er vanskelig å få elever.

Svaret som gis når man spør potensielle elever er:

1. Jeg har ikke tid.
2. Jeg vil ikke prioritere dette.
3. Jeg vurderer allerede å slutte.

De aller fleste sier at jeg er med så lenge jeg kan uten kurs, men slutter hvis jeg blir pålagt å delta. Mange av disse er 40 - 50 åringer, som har 10 - 15 år i brannvesenet og som driver egen næring, har krevende jobber, eller er sterkt engasjert på andre måter. Fritiden betyr mer og mer for folk.

Hva skal til for å motivere disse ressurssterke personene til å ta kurs og fortsette?

Kan lønnstillegg etter fullført kurs være motiverende?

--

En enkel undersøkelse viser at denne framstillingen er representativ.

Sentrale tariffoppgjør

Det vil måtte bli mye mer "støy" rundt lønsspørsmålet i framtida etter hvert som krav til utdanning, øvelser og opplæring øker.

Den delen av dagens særavtale (SFS 2404) som gjelder deltidsmannskaper, er så uklar og upraktisk at de aller fleste kommuner har sin egen variant. For å kunne ta i bruk lønnsøkning etter endt kurs som virkemiddel for deltakelse og fullføring, må dette innarbeides i en ny og mye tydeligere sentral avtale.

NBLF mener at:

- **Utdanningskrav for deltidsansatte brannmenn må forskriftsfestes**
- **Staten må gjøre utdanningen attraktiv for kommunene ved å innføre en støtteordning på kr. 25 000,- per elev som har gjennomført utdanningen**
- **Ansvarlig kursarrangør må ikke begrenses til Statens egne skoler, men kunne være andre med tilstrekkelig kompetanse og øvelsesmuligheter**
- **Fagplanen og omfanget av grunnkurs deltid slik det er i dag er tilstrekkelig**

Guttorm Liebe
Leder, NBLF

Bjarne Vikshåland